

Länsstyrelsen i Västerbottens län beslut om gemensamt vattenskyddsområde med föreskrifter för Skellefteadalens vattentäkter (Skellefteå, Renström och Boliden) i Skellefteå kommun;

Utkom från trycket den 25 aug 2019

Beslutat den 11 juni 2019

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 21 § miljöbalken det område som avgränsas på bifogade kartor, som vattenskyddsområde. Området är uppdelat i vattentäktszoner primära- och sekundära skyddszoner samt tertiär skydds-zon.

Enligt 7 kap. 22 § miljöbalken gäller skyddsföreskrifterna omedelbart, från beslutsdatum, även om de överklagas.

För befintliga anläggningar och verksamheter träder föreliggande föreskrifter i kraft två år efter den dag som beslut om skyddsföreskrifterna har tagits. Därefter får verksamhet eller anläggning som omfattas av förbud inte bedrivas. Vidare får verksamheter eller anläggningar som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt dessa föreskrifter inte bedrivas efter denna tidpunkt om inte tillstånds- eller anmälningsplikten uppfylls.

Skyddsföreskrifter

Nedan angivna föreskrifter föreslås gälla inom det skyddsområde som avgränsats enligt tillhörande kartmaterial.

I skyddsföreskrifterna redovisas vad som gäller inom de olika skyddszonerna. Det finns inga särskilda skyddsföreskrifter som gäller inom den tertiära skyddszonen.

1 § Vattentäktzon

Inom vattentäktzon får endast sådan verksamhet som krävs för vattentäktsverksamheten bedrivas.

24FS 2019:20 2 § Gruvverksamhet

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Nyetabletering av gruvverksamhet är förbjuden. <u>Prospektering</u> , förutom i anslutning till befintlig gruvverksamhet, är förbjuden.	Nyetabletering av gruvverksamhet är förbjuden. <u>Prospektering</u> , förutom i anslutning till befintlig gruvverksamhet, är förbjuden.

3 § Tåktverksamhet, schaktnings- och underjordsarbeten

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Nyetabletering och utvidgning av <u>tåktverksamhet</u> är förbjuden. <u>Husbehovstäkt</u> till nivå lägre än 3 meter ovan <u>grundvattenytan</u> är förbjuden. Husbehovstäkt till nivå högre än 3 meter ovan grundvattenytan kräver tillstånd. Maskinell <u>schaktning</u> , bormning, pålning och spontning i mark och vatten kräver tillstånd. Sådana arbeten får utföras utan föregående tillstånd, om det till följd av en skada eller för att förebygga skada som drabbar dammsäkerhet, elproduktion, trafiksäkerhet eller framkomlighet på allmän väg eller järnväg, är nödvändigt att tillståndspliktiga ändrings- eller lagningsarbeten utförs genast. Ansökan om tillstånd i efterhand för sådana arbeten ska göras snarast möjligt eller senast 4 veckor efter att åtgärden påbörjades.	Nyetabletering och utvidgning av befintlig <u>tåktverksamhet</u> till nivå lägre än 3 meter ovan <u>grundvattenytan</u> är förbjuden. <u>Husbehovstäkt</u> till nivå lägre än 3 meter ovan <u>grundvattenytan</u> är förbjuden. Husbehovstäkt till nivå högre än 3 meter ovan grundvattenytan kräver anmälan. Maskinell <u>schaktning</u> , bormning, pålning och spontning i mark och vatten kräver anmälan till tillsynsmyndigheten. Sådana arbeten får utföras utan föregående anmälan, om det till följd av en skada eller för att förebygga skada som drabbar dammsäkerhet, elproduktion, trafiksäkerhet eller framkomlighet på allmän väg eller järnväg är nödvändigt att ändrings- eller lagningsarbeten utförs genast. Anmälan i efterhand för sådana arbeten ska göras snarast möjligt eller senast 4 veckor efter att åtgärden påbörjades.

4 § Upplag, mellanlagring och deponering

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
<u>Deponering och upplag av avfall, förorenade massor</u> samt massor med okänd föroreningsbelastning är förbjudet. Undantaget från förbudet är komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i hushållskompost på den egna tomten. Tillfälliga upplag av massor i samband med underhållsåtgärder kräver anmälan. Deponering, upplag, mellanlagring och bearbetning av asfalt, oljegrus, och vägsalt är förbjudet.	<u>Deponering och upplag av avfall, förorenade massor</u> samt massor med okänd föroreningsbelastning kräver tillstånd. Undantaget från tillstånd är komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i hushållskompost på den egna tomten. Tillfälliga upplag av massor i samband med underhållsåtgärder kräver anmälan. Deponering, upplag, mellanlagring och bearbetning av asfalt, oljegrus, och vägsalt kräver tillstånd.

5 § Avledning av avloppsvatten

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Nyetabletering av enskild avloppsanläggning med utsläpp till mark eller vatten är förbjuden. Undantaget är anläggning för utsläpp av gråvatten (BDT) vilken kräver tillstånd.	-

§ 6 Jord- och skogsbruk

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Lagring och spridning av <u>växtnäringsämnen</u> kräver tillstånd. <u>Jord- och vattenslagning av bekämpningsmedelsbehandlade plantor</u> är förbjuden. Maskinell markberedning i	Maskinell markberedning i samband med återplantering av skog kräver tillstånd. <u>Jord- och vattenslagning av bekämpningsmedelsbehandlade plantor</u> är förbjuden. Maskinell markberedning i

24FS 2019:20

samband med återplantering av skog kräver tillstånd.	samband med återplantering av skog kräver tillstånd.
--	--

7 § Petroleumprodukter samt uppställning och skötsel av fordon

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Permanent eller tillfälliga lagringsplatser för petroleumprodukter med större volym än 50 liter ska vara försedda med sekundärt skydd och kräver tillstånd. Oljetankar inomhus avsedda för uppvärmning av bostadshus omfattas inte av tillståndsplikt. Övrig <u>hantering</u> av petroleumprodukter i större volym än 50 liter är förbjuden. Förbud gäller inte för transport av petroleumprodukter, för drivmedel i fordon och arbetsmaskiner som är i bruk, eller petroleumprodukter inneslutna i utrustning för vattenkraftproduktion. Uppställning av <u>arbetsfordon</u> över natten eller längre utan uppsikt är endast tillåten om åtgärder vidtas för att förhindra förorening av mark eller grundvatten. Uppställning på gårdsplan eller i garage i anslutning till bostadsfastighet betraktas som under uppsikt. Tankning av fordon får endast ske under övervakning och med tankmunstycke försett med automatisk avstängning. Tvätt av motordrivna fordon	Nyetabletering av lagringsplatser för petroleumprodukter med större volym än 250 liter kräver tillstånd. Oljetankar inomhus avsedda för uppvärmning av bostadshus omfattas inte av tillståndsplikt. Övrig hantering av petroleumprodukter i större volym än 250 liter får inte ske utan tillstånd. Tillståndsplikt gäller inte för transport av petroleumprodukter, drivmedel i fordon och arbetsmaskiner som är i bruk, eller petroleumprodukter inneslutna i utrustning för vattenkraftproduktion. Tvätt av motordrivna fordon med avfettningsmedel eller liknande produkter är förbjuden utom vid godkänd tvättanläggning.

med avfettningsmedel eller liknande produkter är förbjuden utom vid godkänd tvättanläggning.	
--	--

8 § Energianläggningar

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Ny anläggning för utvinning eller lagring av energi i jordlager, berg eller vatten kräver tillstånd. Inom 50 m från <u>vattentäktsszon</u> är ny anläggning för utvinning eller lagring av energi i jordlager, berg eller vatten förbjuden.	-

9 § Annan miljöfarlig verksamhet

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Etablering av <u>miljöfarlig verksamhet</u> som är anmälningspliktig C-verksamhet enligt miljöbalken får inte ske utan tillstånd. Undantaget från tillståndsplikten är miljöfarlig verksamhet som enbart medför miljöpåverkan från luftutsläpp, buller, skakningar eller ljus.	Etablering av <u>miljöfarlig verksamhet</u> , som inte är tillstånds- eller anmälningspliktig A- B- eller C-verksamhet enligt miljöbalken, och som har direktutsläpp till mark, ytvatten eller dagvatten av processavloppsvatten får inte ske utan tillstånd.

10 § Växtskyddsmedel och kemikalier

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Yrkesmässig spridning av <u>växtskyddsmedel</u> är förbjuden. Hantering av övriga kemikalier i större mängd än <u>normal hushållsförbrukning</u> kräver tillstånd. Undantaget från tillståndsplikt är transport av kemikalier.	Yrkesmässig spridning av <u>växtskyddsmedel</u> och hantering av övriga kemikalier i större mängd än <u>normal hushållsförbrukning</u> kräver tillstånd. Undantaget från tillståndsplikt är transport av kemikalier.

11 § Enskilda grundvattentäkter

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Nyetabletering av brunn för enskild grundvattentäkt kräver tillstånd.	Nyetabletering av brunn för enskild grundvattentäkt kräver anmälan.

12 § Vägar och väghållning

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Nyanläggning av <u>väg</u> och järnväg kräver tillstånd. Undantaget är skogsbilväg samt sådan väg/järnväg där vägplan/järnvägsplan har upprättats och godkänts.	Nyanläggning av <u>väg</u> och järnväg kräver anmälan. Undantaget är skogsbilväg samt sådan väg/järnväg för vägplan/järnvägsplan har upprättats och godkänts.

13 § Skyltning

Vattentäktens huvudman ansvarar för att skyltar sätts upp vid gator och vägar som passerar gränsen till vattenskyddsområdet. Skyltning ska ske enligt gällande rekommendationer.

Undantag

Föreskrifterna enligt 7 kap 22 § miljöbalken utgör inga hinder för den hantering och de verksamheter, inklusive nyanläggning, som är nödvändiga för drift, utveckling och underhåll av det kommunala vattenuttaget.

Definitioner

Med arbetsfordon avses i dessa föreskrifter traktorer, motorredskap, terräng-motorfordon, spårfordon, industriella maskiner och andra anordningar som är konstruerade för att kunna röra sig eller flyttas på marken och som är försedda med förbränningsmotor.

Med avfall avses sådant som man avser eller är skyldig att göra sig av med. Hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i enskilda tunnor för regelbunden sophämtning, är inte att betrakta som avfall. Komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i hushållskompost på den egna tomten är inte heller att betrakta som avfall. I begreppet avfall ingår både farligt avfall och icke-farligt avfall.

Med avloppsvatten avses:

- Spillvatten eller annan flytande orenlighet
- Vatten som använts som kylning
- Dagvatten
- Vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats

Med bekämpningsmedel avses en kemisk produkt som är avsedd att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Det omfattar växtskyddsmedel som används i huvudsak för att skydda växter och växtprodukter inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsbruk. Begreppet inkluderar således även träskyddsmedel. Med dessa medel avses dock inte ättiksprit, såpvatten, etc.

Med deponering avses, samma definition som i 5 § avfallsförordningen (SFS 2011:927), ett bortskaffande som innebär att avfall läggs på en upplagsplats för avfall (deponi). Som deponi avses inte en plats eller anläggning där avfall

1. lastas om för att beredas för vidare transport till en annan plats där det ska återvinnas, behandlas eller bortskaffas,
2. lagras innan det återvinns eller behandlas, om lagringen sker för en kortare period än tre år, eller
3. lagras innan det bortskaffas, om lagringen sker för en kortare period än ett år.

Med fordon avses varje motordrivet transportmedel som kan framföras på mark, vatten eller is.

Med förorenade massor avses massor, en deponi, mark, grundvatten eller sediment som är förorenat och vars föroreningshalt överskrider lokal/regional bakgrundshalt.

Grundvattenytan utgörs av medelnivån på grundvattenzonens överyta under året.

I dessa skyddsföreskrifter definieras hantering som en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, spridning, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Med husbehovstäkt avses att på den egna bruksenheten göra uttag av material, såsom berg, naturgrus och andra jordarter som

24FS 2019:20 endast är menat att användas inom fastigheten för dess egna behov för skötseln och inte säljas eller på annat sätt utnyttjas kommersiellt.

Med jord- och vattenslagning avses den förvaring av plantor som sker i jord eller vatten i väntan på att de ska planteras.

Med miljöfarlig verksamhet avses definitionen i 9 kap 1 § Miljöbalken.

Med normal hushållsförbrukning avses hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna som man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln. Tillfällig förvaring vid målning av enskilt bostadshus ingår också i begreppet.

Prospektering innebär undersökningsarbete inför eventuell gruvbrytning.

Med schaktningsarbeten avses här sänkning av markytan på område motsvarande en yta i storleksordningen 100 m² eller större. Schaktningsarbete i samband med underhåll av ledningar, vägar och liknande omfattas inte.

Med täktverksamhet avses täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller andra jordarter.

Med upplag avses högar av material som läggs på marken eller i vatten. Med tillfälliga upplag avses upplag under mindre än ett år i samband med t.ex. underhållsarbete.

Vattentäktszonerna utgörs av instängslade delar av infiltrationsområden och brunnsområden. I de fall stängsel saknas kring brunnsområden, utgörs vattentäktszonen av brunnsöverbyggnaden. Vattentäktszonen är inte inritad på karta.

Med växtnäringsämnen menas mineralgödsel (kemiskt framställt gödselmedel), gödsel från djur (fast-, klet, flytgödsel och urin) och ensilage som avger pressvatten samt slam från t ex reningsverk. Gödsel från betande djur räknas inte som växtnäringsämne.

Växtskyddsmedel - Se bekämpningsmedel.

Med väg avses samma definition som finns i förordningen (2001:651) om vägtrafikdefinitioner. Med väg avses således en sådan väg, gata, torg och annan led eller plats som allmänt används

för trafik med motorfordon. Även en led som är anordnad för cykeltrafik eller avsedd som en gång- eller ridbana invid en väg anses falla in under definitionen ”väg”.

24FS 2019:20

Allmänna upplysningar avseende skyddsföreskrifterna

Tillstånd och anmälan

När tillstånd krävs för en verksamhet enligt dessa föreskrifter, får sådant medges av den kommunala nämnden för miljöfrågor. Tillståndet kan tidsbegränsas och förenas med villkor. En förutsättning för ett tillstånd är att den sökande kan visa att verksamheten kan utföras och drivas utan risk för skada på vattenförekomsten.

Föreskrifterna är utformade så att tillstånd enligt föreliggande skyddsföreskrifter inte krävs om verksamheten har tillståndsprövats eller ska tillståndsprövas enligt miljöbalkens 9 kap (miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd), 11 kap. (vattenverksamhet) eller 12 kap (jordbruk och annan verksamhet) eller förordning utfärdad med stöd av miljöbalken. Vid tillståndsprövning enligt 9, 11 och 12 kap miljöbalken ska det dock tas hänsyn till att verksamheten är lokaliserad inom skyddsområde för vattentäkt.

När anmälan krävs för en verksamhet eller åtgärd enligt dessa föreskrifter, får sådant medges av tillsynsmyndigheten. Den som avser att utföra verksamheten/åtgärden ska visa att verksamheten kan utföras och drivas utan risk för skada på vattenförekomsten.

Bestämmelser om avgift för prövning och tillsyn regleras dels i förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken och dels i taxa som kan antas av kommunfullmäktige i Skellefteå kommun.

Dispens

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från förbud enligt dessa skyddsföreskrifter, under förutsättning att det inte motverkar syftet med skyddet. Dispens kan förknippas med särskilda villkor. Innan dispens medges ska samråd ske mellan prövningsmyndigheten och vattentäktens huvudman.

Beredskap

Beredskapsplan för sanering vid akut föroreningsrisk bör upprättas av vattentäktens huvudman senast två år efter det att föreskrifterna fastställts.

24FS 2019:20 Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage som utgör risk för vattenförorening ska omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om det. Anmälan ska göras till räddningstjänsten på telefonnummer 112. Vid behov bör även tillsynsmyndigheten samt vattentäktens huvudman kontaktas.

Tillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt miljöbalken och miljötillsynsförordningen (2011:13), om vattenskyddsområdet och skyddsföreskrifterna fastställs av Länsstyrelsen. Tillsynen kan dock delegeras till kommunen.

Ersättning

Om en fastighetsägare blir påverkad av införda skyddsföreskrifter på ett sådant sätt att dennes pågående verksamhet avsevärt försvåras kan denne ha rätt till ersättning. Ersättning utgår dock inte för den ”förlust” som beror på att förväntningar om ändring i markens användningssätt inte kan infrias på grund av en skyddsföreskrift. Talan om ersättning förs i mark- och miljödomstolen enligt 31 kap miljöbalken. I domstolens praxis har visats att en fastighetsägare kan få tåla långtgående restriktioner innan ersättning beviljas med hänsyn till det starka behovet att skydda vatten.

Övrig lagstiftning

Förutom dessa skyddsföreskrifter gäller inom vattenskyddsområdet även sådana bestämmelser som meddelats med stöd av annan lagstiftning. Även om tillstånd, eller anmälan inte gäller enligt skyddsföreskrifterna kan det krävas av annan lagstiftning som gäller parallellt med dessa skyddsföreskrifter.

Tillstånd eller dispens enligt här meddelade skyddsföreskrifter innebär ingen befrielse från eventuella krav på prövning enligt, eller efterlevnad av, annan lagstiftning.

I dessa föreskrifter kan det föreligga förbud mot viss miljöfarlig verksamhet och därmed krävs dispens från föreskrifterna. Verksamhet som är anmälningspliktig enligt 9, 11 eller 12 kap kan vara tillståndspliktig/förbjuden enligt dessa föreskrifter. Observera därmed att skyddsföreskrifterna i vissa fall ger en hårdare reglering, för vissa verksamheter och åtgärder, än generella bestämmelser i annan lagstiftning.

Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter beslutsdatum för föreskrifterna och som utökar

skyldigheterna inom här aktuellt skyddsområde, gäller utöver här **24FS 2019:20** meddelade föreskrifter.

Uppsättning av skyltar och stängsel

Om skyltar eller stängsel behöver sättas upp enligt dessa föreskrifter får annans mark tas i anspråk för detta, i enlighet med 7 kap 22 § miljöbalken. Vid väggräns till skyddsområdet och invid vägar som passerar genom skyddsområdet ansvarar kommunen för att det sätts upp skyltar som utmärker vattenskyddsområdet. För uppsättning av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 m från vägområdet, krävs enligt 46 § väglag (1971:948) länsstyrelsens tillstånd. Inom vägområdet krävs tillstånd av väghållningsmyndighet enligt 43 § väglagen.

Vid platser där risken för förorening av vattentäkten är särskilt stor, t.ex. vid en befintlig verksamhet eller vägkorsning nära uppströms vattentäktens intagspunkt, ska skyltar sättas upp som upplyser om vattenskyddsområdet. Även där petroleum-produkter eller andra för vattnet skadliga ämnen hanteras, ska skylt sättas upp som erinrar om vattenskyddsområdets existens. Skyltarna ska tillhandahållas av kommunen.

Särskilt om tertiär skyddszon

Syftet med den tertiära skyddszonen är att säkra att vattenskyddsområdet som helhet ska omfatta även mark- och vattenutnyttjande som negativt kan påverka vattenförekomster och vattentäkter i ett längre tidsperspektiv. Transporter på allmänna väg- och järnvägsnätet, samt annan verksamhet, t.ex. kraftverk och befintlig gruvverksamhet, ingår i detta fall i den tertiära skyddszonen i syfte att förtydliga deras betydelse för risker för påverkan på vattentäkterna.

Magnus Langendoen

Brith-Lis Jacobsson

Detta rättelseblad ersätter tidigare utgivna 24FS 2019:20